

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I LINKÖPING**

DOM
2015-07-06
Meddelad i
Linköping

Mål nr
3163-15

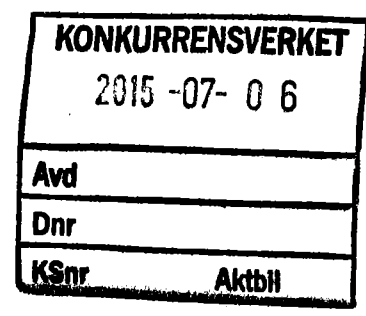
SÖKANDE

Erland Hedberg AB, 556029-9397
Gillbergavägen 4
632 28 Eskilstuna

MOTPARTER

1. Strängnäs kommun
645 80 Strängnäs

2. Sharp Electronics (Nordic) AB
Box 14098
167 14 Bromma

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten bifaller ansökan om överprövning och förordnar att upphandlingen får avslutas först sedan rättelse skett på så sätt att ny utvärdering görs varvid anbud från Sharp Electronics (Nordic) AB inte ska beaktas.

Dok.Id 212596

Postadress Box 406 581 04 Linköping	Besöksadress Brigadgatan 3	Telefon 013-25 11 00 E-post: forvaltningsratten@linkoping.dom.se	Telefax 013-25 11 40	Expeditionstid måndag – fredag 08:00-16:00
--	--------------------------------------	---	--------------------------------	---

BAKGRUND OCH YRKANDEN

Strängnäs kommun (Kommunen) genomför upphandlingen *Print som tjänst*, dnr KS/2013:272-059. Upphandlingen genomförs som öppet förfarande enligt LOU och tilldelningsgrund är det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet. Kommunen har den 30 april 2015 underrättat om sitt beslut att tilldela Sharp Electronics (Nordic) AB (Sharp) kontrakt i upphandlingen.

Erland Hedberg AB (Bolaget) ansöker om överprövning av upphandlingen och yrkar att förvaltningsrätten beslutar att den ska rättas på så sätt att en ny anbudsutvärdering genomförs varvid anbudet från Sharp inte beaktas.

Kommunen begär att ansökan om överprövning avslås.

Sharp har fått tillfälle att yttra sig i målet men har inte avhörtts.

VAD PARTERNA SAMMANFATTNINGSVIS HAR ANFÖRT

Bolaget

Sharps anbud uppfyller inte flera av de obligatoriska krav som ställts i upphandlingen och borde därför ha förkastats av Kommunen.

Produktkrav

Enligt de produktblad som Sharp har bilagt till sitt anbud offereras produkter av modellerna OKI ES4132dn, Sharp MX-C300W, Sharp MX-4141N/4140N och MX5141N/5140N. Samtliga, utom en, av de produkter som Sharp offererat brister, på olika punkter, i uppfyllnad av upphandlingens skall-krav.

Produkten OKI ES4132dn

Av punkt 4.3.1 i förfrågningsunderlaget framgår att samtliga maskiner ska fungera i Windowsmiljö och ha standarddrivrutin certifierad av operativsystemets tillverkare. Bolaget kontrollerade detta mot Microsofts (Windows tillverkare) sida där certifierade produkter anges i ett register och där finns inte något intyg på att drivrutinen är certifierad för Windowsmiljö.

Vidare framgår av punkt 4.4.2 i kravspecifikationen att utskriftskapaciteten per månad ska vara minst 5 000 sidor. Bolaget kontrollerade detta genom att gå igenom bifogade produktspecifikationen i anbudet samt OKI: s manual för bl.a. den aktuella produkten. I manualen under kapitlet *General Specifications* står det ” *average number of printouts:3,000 sheets/month*”. Sätillvida uppfylls inte skall-kravet på minst 5 000 sidor per månad i utskriftskapacitet.

Produkterna Sharp MX-C300W, Sharp MX-4141N/4140N och Sharp MX5141N/5140N

Av punkt 4.4.3 i kravspecifikationen framgår att uppvärmning från viloläge ska vara maximalt 25 sekunder. Av till anbudet bifogade produktspecifikationer framgår att uppvärmningstiden är 29 sekunder. Skall-kravet på maximalt 25 sekunder i uppvärmning från viloläge uppfylls därför inte.

Av punkt 4.4.1 i kravspecifikationen framgår att samtliga maskiner ska klara filformatet PDF/A. I bifogad produktspecifikation anges att Sharp MX-C300W hanterar filformat TIFF, PDF och JPEG (endast färg). Produkten ifråga uppfyller därför inte kravet på att maskinen ska klara filformatet PDF/A.

Krav om beskrivning enligt punkten 3.7

Enligt den aktuella punkten i förfrågningsunderlaget ska anbudsgivaren bifoga en kort beskrivning av sin kapacitet vad avser maskiner och fordon för det aktuella uppdraget. Under upphandlingstiden inkom en fråga kring denna punkt, fråga 20. Kommunens svar är tydligt att även fordon ska anges.

I Sharps bifogade fil finns ingen beskrivning av vilka fordon som används för aktuella uppdraget. Sharp uppfyller därför inte det ställda kravet.

Krav avseende underleverantör

Sharp har angett Sharp Center Västerås AB som underleverantör. Även underleverantör ska uppfylla kraven som ställs i upphandlingen. Sharp har avseende punkt 3.8 i förfrågningsunderlaget angett Karlshamns Kommun och Västerås Stad som referenser. Det är Sharp som har ansvarat för uppdraget på Karlshamns Kommun och det är Sharp Center Västerås AB som har ansvarat för uppdraget på Västerås Stad. I och med att Kommunen har godkänt att Sharp kan ange en referens och Sharp Center Västerås AB en referens så blir konsekvensen av detta att även uppfyllelsen av kravet enligt punkten 3.9 Miljö ska redovisas för respektive bolag.

Enligt förfrågningsunderlaget ska en miljöpolicy bifogas till anbudet. Sharp har här bifogat filerna *Env Policysamt Sharp Sustainability report*. I de ingivna dokumenten finns ingenting som pekar på att det är miljöpolicy och miljömål som Sharp Center Västerås AB har antagit. Det finns inte heller någonstans i dokumenten preciserat på vilket sätt Sharp Center Västerås AB omfattas av dessa. ISO 14001-certifikatet för Sharp pekar endast mot Sharp och inte mot Sharp Center Västerås AB.

Det anförda innebär att ett flertal punkter i Sharps inlämnade anbud inte uppfyller de obligatoriska krav som ställs i upphandlingen. Genom att Kommunen ändå har utvärderat Sharps anbud har Kommunen brutit mot principerna om objektivitet och likabehandling. På grund av denna överträdelse har Bolaget lidit eller riskerar att lida skada. Vid en korrekt behandling av Sharps anbud, skulle Bolaget ha lämnat det anbud som vid utvärderingen haft lägst pris och därmed vunnit anbudsutvärderingen. Det är då uppenbart att Bolaget kommer att lida skada om upphandlingen avslutas genom att avtal ingås med Sharp.

Kommunen

Sharps offererade produkter

I punkterna 4.3 samt 4.4.2–4.4.6 i förfrågningsunderlaget ställs ett antal krav på de produkter som leverantören ska tillhandahålla i samband med utförandet av tjänsten som är föremål för upphandlingen. Sharp svarade i sitt anbud att ställda krav uppfylls och att de kan leverera maskiner som uppfyller detaljkraven.

Utöver nämnda krav på offererade produkter finns i punkt 4.4.9 ett särskilt kontraktsvillkor som säger att leverantören snarast, dock senast 30 dagar efter avtalstecknandet ska presentera avtalsprodukterna och uppvisa bevis/verifikationer för att de uppfyller ställda krav. Kan inte leverantören visa detta ska avtalet hävas med omedelbar verkan. Sharp har i sitt anbud angivit att detta krav accepteras.

Kommunen har inte efterfrågat att produktblad eller andra bevis än de redan nämnda för att detaljkraven på maskinerna uppfylls ska bifogas anbudet. Att Sharp ändå har bifogat ett antal produktblad har i sammanhanget ingen betydelse. Kommunen får inte, såsom kraven är utformade, ta hän-

syn till dessa produktblad i anbudsutvärderingen. Det skulle innebära ett brott mot principen om transparens. Därmed har inte heller Bolagets invändningar mot specifikationerna i de aktuella produktbladen någon betydelse.

Krav om beskrivning enligt punkten 3.7

I aktuella punkten efterfrågas en kort beskrivning av anbudsgivarens verksamhet, bl.a. anbudsgivarens kapacitet avseende maskiner och fordon för det aktuella uppdraget. Under anbudstiden förtydligades detta genom att syftet med frågan preciserades: att få en beskrivning av anbudsgivarens kapacitet. Det förtydligades också att det som efterfrågades inte var hur många maskiner och fordon som anbudsgivaren kunde frambringa.

Som svar på samtliga frågor i punkt 3.7 hänvisar Sharp till bilagan *Sharp Print som tjänst*. I denna bilaga finns en omfattande och tydlig beskrivning av Sharps verksamhet och det får anses klarlagt att Sharp med råge har kapacitet att utföra det uppdrag som är föremålet för upphandlingen. Bl.a. framgår det i bilagan att Sharp har drygt 220 servicetekniker att tillgå som arbetar med teknisk och IT-teknisk fältsupport, och av vilka majoriteten är utrustade med mobila kontor och mobila lager, vilket förutsätter ett stort antal bilar eller andra fordon. Det finns också utförliga beskrivningar av leveranskapacitet och leveranstider, bl.a. att 795 multifunktionella system per vecka kan levereras med bibehållen servicenivå, vilket också det förutsätter att ett stort antal fordon finns att tillgå.

Krav avseende underleverantör

I Sharps beskrivning av referensuppdraget med Västerås Stad som kund framgår att både Sharp och Sharp Center Västerås AB har varit leverantörer. Den angivna referenten har inte, varken i samband med inhämtning av

utvärderingsfrågor via e-post eller i samband med referenstagning via telefon, haft någon invändning mot att förfrågan avsett Sharp. Referentens svar och betygsättning enligt förfrågningsunderlagets punkt avser Sharp. Att Sharp Center Västerås AB också har varit leverantör i ett av referensuppgifterna som Sharp beskriver får visserligen ses som ett intressant sammanträffande för kommunen men det är, med hänsyn till att kravet redan är uppfyllt enligt ovan, i sak inte relevant för anbudsutvärderingen.

Referenserna är således angivna helt i enlighet med vad som efterfrågats i förfrågningsunderlaget, enligt resonemanget ovan. När det gäller miljöpolicy finns inget krav på att anbudsgivaren ska bifoga sin underleverantörs miljöpolicy. Däremot står i punkt 3.2 förfrågningsunderlaget att leverantören ansvarar för att de anlitate underleverantörerna, i alla led, uppfyller samtliga krav.

Kommunen anser att det saknas grund för att upphäva tilldelningsbeslutet och rätta upphandlingen.

SKÄLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

För ett ingripande enligt LOU krävs att den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU eller någon annan bestämmelse i nämnda lag och att detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada (16 kap. 6 § LOU).

Bolaget har i målet gjort gällande att Sharps anbud brister i uppfyllelse av ett antal för upphandlingen ställda obligatoriska krav. Frågan som förvaltningsrätten har att pröva i målet är därmed om Kommunen borde ha förkastat Sharps anbud till följd av bristande uppfyllelse av kraven i dels punkterna 4.3.1, 4.4.1, 4.4.2 och 4.4.3 och dels punkterna 3.7 och 3.8 i förfrågningsunderlaget.

Förvaltningsrätten gör följande bedömning

Produktkrav

Av del 4 i förfrågningsunderlaget framgår ett antal krav som gäller för de produkter som är föremål för upphandlingen, bl.a. krav att samtliga maskiner ska fungera i Windowsmiljö och ha standarddrivrutin certifierad av operativsystemets tillverkare enligt punkten 4.3.1 samt krav avseende utskriftskapacitet per månad, tid för uppvärmning från viloläge samt förmåga att klara filformatet PDF/A enligt punkterna 4.4.1, 4.4.2 och 4.4.3. Enligt förvaltningsrättens bedömning kan dessa inte uppfattas som annat än obligatoriska krav för kontraktstilldelning.

Sharp har i upphandlingen offererat produkter av modellerna OKI ES4132dn, Sharp MX-C300W, Sharp MX-4141N/4140N samt MX5141N/5140N och tillsammans med anbudet ingett ett antal produktspecifikationer, bl.a. för modellerna Sharp MX-C300W, Sharp MX-4141N/4140N och MX5141N/5140N.

Förvaltningsrätten konstaterar att det Bolaget anfört beträffande att modellerna Sharp MX-C300W, Sharp MX-4141N/4140N och MX5141N/5140N inte uppfyller ställda krav avseende utskriftskapacitet per månad, tid för uppvärmning från viloläge samt förmåga att klara filformatet PDF/A finner stöd vid kontroll mot det som anges i relevant avseende i dessa produktspecifikationer. Samma gäller även modellen OKI ES4132dn vid kontroll av vad som anges beträffande utskriftskapacitet per månad i den manual för OKI produkter, som Bolaget ingett i målet och som gäller även den aktuella OKI modellen.

Kommunen har i målet gjort gällande att Kommunen inte har efterfrågat några produktblad eller andra bevis om uppfyllelsen av de krav som ställts på produkterna i punkterna 4.3 samt 4.4.2–4.4.6 i förfrågningsunderlaget utan att anbudsgivare endast skulle bekräfta att ställda krav är uppfyllda och därefter, senast 30 dagar efter avtalstecknandet, presentera produkterna och uppvisa bevis för att de uppfyller ställda krav. Kommunen har vidare uttryckt uppfattningen att Kommunen inte får, såsom kraven är utformade, i anbudsutvärderingen ta hänsyn till de produktblad som Sharp ingett tillsammans med anbudet.

Som påpekats av Kommunen sträcker sig den upphandlande myndighetens utredningsskyldighet normalt sett inte längre än att en jämförelse ska göras mellan uppgifterna i anbudet och de krav som angetts i förfrågningsunderlaget. Någon skyldighet att också kontrollera att lämnade uppgifter i sig är riktiga föreligger inte om det inte finns anledning att ifrågasätta dessa. I nu aktuellt fall har emellertid Kommunen, genom de produktspecifikationer som bifogats Sharps anbud samt beträffande modellen OKI ES4132dn i vart fall genom Bolagets ansökan om överprövning, fått kännedom om att några av de produkter som Sharp offererat inte uppfyller samtliga obligatoriska krav. I enlighet med likabehandlingsprincipen som kommer till uttryck i 1 kap. 9 § LOU får den upphandlande myndigheten inte efterge eller bortse från sådana absoluta krav som uppställts i förfrågningsunderlaget. Detta gäller även om uppgifterna blivit kända först i samband med en överprövningsprocess (se t.ex. Kammarrätten i Göteborgs domar i mål nr 935-12 och mål nr 4904-09). Då Kommunen trots detta har tagit med Sharps anbud i utvärderingen och tilldelat företaget kontraktet har den förfarit i strid med förfrågningsunderlaget och den grundläggande principen om likabehandling.

Krav om beskrivning enligt punkten 3.7

Av punkt 3.7 i förfrågningsunderlaget framgår att anbudsgivaren ska bifoga en kort beskrivning av sin verksamhet. Kommunen har som svar på publik fråga 20 angett att syftet med kravet är att få beskrivning av vilken kapacitet anbudsgivaren har och kan frambringa vad avser maskiner och fordon samt att anbudsgivarna inte behöver ange exakt antal.

Sharp har för uppfyllelsen av det aktuella kravet hänvisat till sin inlämnade bilaga *Sharp Print som tjänst*. Förvaltningsrätten finner vid bedömning av det som framgår av bilagan sett mot bakgrund av vad som Kommunen angett i punkten 3.7 och svaret på fråga 20 att Sharps anbud innehåller erforderlig beskrivning enligt beskrivet krav ovan. Något skäl för ingripande i detta avseende föreligger således inte.

Krav avseende underleverantör

Av punkt 3.2 i förfrågningsunderlaget framgår att leverantören har möjlighet att anlita underleverantörer för utförande av delar av uppdraget. Leverantören ansvarar för att de anlidade underleverantörerna, i alla led, uppfyller samtliga ställda krav och ska i anbudet ange namn och organisationsnummer för underleverantören samt information om vilken del av uppdraget underleverantören ska utföra.

Sharp har i anbudet angett att Sharp Center Västerås kommer som underleverantör att ansvara för uppdragets samtliga delar med undantag för fakturering samt 2:nd line support.

Enligt punkt 3.8 i förfrågningsunderlaget ska anbudsgivare ange minst två referenser som avser liknande uppdrag som pågått under de senaste tre

åren, räknat från sista anbudsdag. Sharp har angett två referenser avseende uppdrag utförda för Karlshamns kommun och Västerås Stad.

Bolaget har i målet gjort gällande att referensen avseende uppdrag för Västerås stad avser Sharp Center Västerås AB och att Sharp därför inte uppfyller kravet enligt punkt 3.8.

Förvaltningsrätten finner att det av beskrivningen av det utförda uppdraget framgår att både Sharp och Sharp Center Västerås AB har varit leverantörer för Västerås stad. Den omständigheten att Sharp Center Västerås AB, förutom som underleverantör för Sharp, även på egen hand har varit leverantör för den aktuella myndigheten innebär enligt förvaltningsrätten inte att Sharp inte kan använda sig av den aktuella referensen. Inte heller i detta avseende finner förvaltningsrätten således skäl för ingripande enligt 16 kap. 6 § LOU.

Vad sedan beträffar kravet enligt punkt 3.9 i förfrågningsunderlaget att miljöpolicy ska bifogas anbudet, framgår det av den aktuella punkten att detta krav endast avser anbudsgivaren och inte eventuella underleverantörer. Något krav på att miljöpolicy även skulle inges för Sharp Center Västerås AB finns således inte. Inte heller i detta avseende finner förvaltningsrätten således skäl för ingripande enligt ovan nämnd paragraf.

Sammanfattning

Med hänsyn till det som ovan anförts anser förvaltningsrätten att Kommunens förfarande vid upphandlingen har varit behäftat med brister av sådan art och omfattning att förfarandet strider mot LOU och den grundläggande principen om likabehandling. Med beaktande av Bolagets placering vid tilldelning har Bolaget vidare lidit skada till följd härav. Det finns därför skäl till ingripande enligt 16 kap. 6 § LOU.

Bristerna i upphandlingen är inte hänförliga till det konkurrensuppsökande skedet varför rättelse är tillräckligt ingripande åtgärd. Upphandlingen ska rättas på så sätt att en ny utvärdering görs varvid anbudet från Sharp inte ska beaktas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV 3109/1D-LOU)

Tomas Kjellgren

Föredragande har varit Stefka Bokmark.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Jönköping.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer

till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.